

3. Turkey and the Middle East: Ambitions and Constraints // The International Crisis Group – Europe Report. – №203. – 2010. – 7 April. – Режим доступу: <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/turkey-cyprus/turkey/203%20Turkey%20and%20the%20Middle%20East%20-%20Ambitions%20and%20Constraints.ashx>.
4. Міністерство закордонних справ Туреччини – Режим доступу: www.mfa.gov.tr
5. Davutoğlu A. Stratejik Derinlik. – Istanbul: Kure Yayinlari. - 2001.
6. Aras B. Turkey's Mediation and Friends of Mediation Initiative. – Republic of Turkey Ministry of Foreign Affairs Center for Strategic Research – December 2012. – No 4. Режим доступу: http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2012/12/SAM_Papers_No.4-Dec12.pdf.
7. Aras B. Turkey's Mediation and Friends of Mediation Initiative. – Republic of Turkey Ministry of Foreign Affairs Center for Strategic Research – December 2012. – No 4. Режим доступу: http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2012/12/SAM_Papers_No.4-Dec12.pdf
8. The Republic of Turkey Prime Ministry Investment Support and Promotion Agency – Режим доступу: <http://www.invest.gov.tr/en-us/turkey/factsandfigures/pages/economy.aspx>
9. Міністерство закордонних справ Туреччини – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.tr/uyusmazliklarin-cozumu-ve-arabuluculuk.tr.mfa>
10. Aras B. Turkey's Mediation and Friends of Mediation Initiative. – Republic of Turkey Ministry of Foreign Affairs Center for Strategic Research – December 2012. – No 4. Режим доступу: http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2012/12/SAM_Papers_No.4-Dec12.pdf
11. Davutoğlu A. Turkey's Mediation: Critical Reflections from the Field // Middle East Policy Council Journal – Режим доступу: <http://www.mepc.org/journal/middle-east-policy-archives/turkeys-mediation-critical-reflections-field>
12. Альянс цивілізацій – Режим доступу: <http://www.unaoc.org/about/group-of-friends/members/>
13. Davutoğlu A., Tuomioja E. Mediation for Peace: a Means toward a Better World // Hürriyet Daily News. –2012. – 25 February.
14. Jones D. Turkey Seeks to Be International Mediation Center. – 2012. Feb 27. – Режим доступу: <http://search.proquest.com/pqrl/docview/923776908/13E23AA28EFD87C01E/3?accountid=41654>

Чубрикова О. А. Посредничество в урегулировании конфликтов как направление современной внешней политики Турции

Статья посвящена анализу посредничества в урегулировании конфликтов как отдельного направления современной внешней политики Турецкой Республики. Рассматривается место этого направления в общей внешнеполитической концепции Турции, институциональное обеспечение посреднической деятельности, принципы и методология посредничества на примере турецкого опыта, инициативы по обеспечению мира и урегулирования конфликтов в рамках международных организаций.

Ключевые слова: посредничество, урегулирование конфликтов, внешняя политика Турции.

Chubrikova O. A. Mediation in conflict resolution as a dimension of Turkey's modern foreign policy

The article is devoted to the analysis of the mediation in conflict resolution as a particular dimension of Turkey's modern foreign policy. It examines the role of this dimension in Turkey's foreign policy concept, institutional basis of mediation, principles and methodology of mediation based on Turkish experience, peace building and conflict resolution initiatives within the international organizations.

Keywords: mediation, conflict resolution, foreign policy of Turkey

УДК 325.14(94)

I. С. Сльота

ЗРУШЕННЯ В УРЯДОВІ ІМІГРАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ ФРАНЦІЇ НА РУБЕЖІ ХХ – ХХІ СТОЛІТЬ

Стаття присвячена імміграційній політиці Франції, зокрема проаналізовано зміни на законодавчому рівні під час президентства Франсуа Міттерана, Жака Ширака, Ніколя Саркозі та розглянуто можливі зміни в імміграційній політиці новообраним Франсуа Олландом.

Міграція – складний багатоетапний процес. В епоху глобалізації та науково-технічного процесу зважена міграційна політика є запорукою успіху країни на міжнародній арені. Як і на початку ХІХ століття, Франція залишається однією з найбільш витребуваних країн для мігрантів. Однак, незважаючи на беззаперечний досвід Республіки, її політика в даній сфері сприймається неоднозначно.

Ключові слова: імміграційна політика, геополітика, інтеграція, Франція.

Актуальність обраної теми пов'язана з тим, що питання міграційної політики взаємопов'язані з успіхами на міжнародній арені, а їх вирішення з питаннями геополітики. Проблема інтеграції іммігрантів носить не лише геополітичний характер, але й економічний та законодавчий.

Міграція – це складний процес, який відбувається внаслідок безлічі причин та під впливом різних факторів. Це процес, в якому беруть участь багато сторін, задіяно багато акторів. Глобалізація та модернізація, виступають як основні винуватці кардинальних суспільних змін у політичному та культурному аспектах. Збільшення потоків іммігрантів спричинене ще й деколонізацією та відкриттям кордонів, і, звісно, не потрібно забувати про індустріалізацію та науково-технічний прогрес.

Однією з найстаріших країн імміграції, зокрема в Європі є Франція. Досвід Республіки є одним з найконтroversійніших в ЄС, що загострює ситуацію в середині французького суспільства та відносини між Парижем та європейськими структурами. Так, виселення громадян ЄС ромського походження влітку 2010

року з території Франції, породило гострі дискусії між країнами ЄС у питанні введення спільної політики, спрямованої на інтеграцію іммігрантів.

Проблема імміграції для Франції не нова, однак останнім часом набула апогею, а отже цікавим є проаналізувати зміни на законодавчому рівні під час президентства трьох останніх президентів та розглянути можливі трансформації під час урядування соціалістів на чолі з Франсуа Олландом.

В XVIII-XIX столітті, міграція ще не набула такого масового характеру як у XX столітті. Серед основних причин переважали політичні (наприклад: імміграція вірмен з Туреччини, поляків з Росії у напрямку до Європи). Французька буржуазна революція 1789 року започатковувала новий порядок та стала запорукою нової епохи рівноправних відносин між різними за статусом, рівнем доходів, положенням та походженням верствами населення.

В період XX століття можна виділити три хвилі імміграції: періоду першої світової війни, другої світової війни та період після розвалу Радянського союзу. Серед іммігрантів першої хвилі переважали представники бідної інтелігенції (переважно з Російської імперії). Друга світова війна принесла країнам-учасникам відчутні втрати. Найбільшими звісно були економічні, однак якщо за допомогою промислового потенціалу та науково-технічного прогресу надолужити згаяне можна було швидко, то ситуація з демографічними втратами носила більш глобальний характер. Через загибель більшої частини чоловічого населення, Франція, бажаючи відновити свою довоєнну міць - потребує нової робочої сили, а головне - дешевої. Для поліпшення внутрішньої ситуації уряд послаблює імміграційну політику і заохочує іммігрувати вихідців з європейських країн (як то Португалія, Італія, Греція, Польща). Проте під час другої хвилі іммігрували переважно іноземці з країн Африканського континенту, які приїжджали до колишньої метрополії у пошуках кращої долі [12]. Колишнім жителям країн Магрибу було легше адаптуватись завдяки знанню мови, відчуттю культури та традицій республіки. Проте, як і іммігранти першої хвилі, останні також зіштовхнулись з низкою проблем. Так само, як і на початку XX століття, в 1950-х роках умови для іноземців у Франції були жахливими: відсутність прозорої політики інтеграції, нестача грошей, проблеми з роботою, відсутність більш менш сприйнятних умов для проживання та елементарно даху над головою... Проблема безпритульності серед іммігрантів на разі досі залишається не вирішеною. В 2007 році, французька газета «Ля Тріб'юн» [11] в котре піднімає питання надання житла безпритульним, нагадуючи владі про обіцянки міністра соціальної політики. Обурення громадських організацій (наприклад: ГО «Діти дон Кіхота») набрало оберти після ліквідації спеціальних таборів для безпритульних, які розташовувались переважно поблизу великих міст. Проте, повинна зазначити, що й досі кількість безпритульних не вдалося зменшити. Серед причин не лише й не стільки бездіяльність влади, а й позиція самих безпритульних – відсутність наявного бажання інтегруватись.

Закінчення другої світової війни спричинило деколонізацію – процес, внаслідок якого колонії отримують офіційну незалежність від метрополій та проголошують себе окремими державами [5]. Деколонізація Індії (1947 р. – проголошено незалежність), країн Африки (починаючи з 1960 р.) та Азії спричинила збільшення потоку іммігрантів африканського, індійського та відповідно азійського походження у напрямку до Європи. Процес деколонізації змінив не тільки карту світу [8], спровокувавши створення нових незалежних держав на географічному просторі, але й вплинув на показник населення Франції. Проголошення незалежності у Французькій Індії в 1954 році, Індокитаї в 1945 та Камбоджі з Лаосом в 1953 році дало поштовх для зростання міграційних потоків у напрямку до європейського континенту [12: 547]. В 1970-х роках було проголошено політику «ввоз'єднання сімей». Дана політика надавала іммігрантам можливість об'єднуватись з членами своїх сімей, найближчими родичами. Необхідною умовою для отримання французького громадянства була натуралізація.

В 1980-х роках міграційна політика зазнала значних змін на урядовому рівні. В травні 1981 року президентом Республіки стає Франсуа Міттеран. Наприкінці травня міністр внутрішніх справ Г. Деффер видає інструкції префектам щодо умов експатріації іноземців [12]. Дане положення забороняє виселяти іноземців, народжених у Франції і тих, хто іммігрував у віці до 10 років. В серпні міністр закордонних справ К. Чейссон під час свого візиту до країн північної Африки анонсує проект закону щодо внесення змін до виборчого права іммігрантів. Даний законопроект передбачає участь іноземців у муніципальних виборах (пізніше дану ініціативу неодноразово експлуатуватиме Ф. Олланд у своїй передвиборчій кампанії 2012 року). В жовтні 1981 року було прийнято новий закон, що надавав іноземцям більш широкі права й свободи. Так, наприклад, експатріація стала можливою лише за умови, що іммігранта було засуджено як мінімум на рік або за умови позитивного судового рішення (раніше достатньо було адміністративного). Крім того, пом'якшувались вимоги по відношенню до підлітків та осіб, які мали особистісні або сімейні зв'язки з громадянами Франції – їх репатріація ставала можливою лише у разі доведення їхньої публічної загрози по відношенню до держави. В 1983 році було прийнято ряд документів, спрямованих на регулювання нелегальної та легальної імміграції. Серед головних цілей було: введення систематичного контролю за нелегальними іммігрантами та застосування заходів боротьби проти їхніх роботодавців, обмеження кількості сезонних працівників. Разом з тим, було розроблено перші пропозиції щодо полегшення умов отримання робочої картки та створення відповідних умов для культурної, професійної та економічної інтеграції. В квітні 1984 року Кабінет Міністрів [6] виступає за створення єдиної картки для проживання та праці, дійсної протягом 10 років. В липні було прийнято закон, що заохочував створення вищезгаданого дозволу. Одночасно з запровадженням уряду змін на законодавчому рівні, Міністерство соціальних справ та національної солідарності продовжує боротьбу проти расизму на офіційному рівні. Проводяться заходи щодо модернізації розробок та удосконалення існуючих зв'язків, затверджуються нові умови по співпраці повітряної та наземної поліції, створюється загальна база централізації даних. Ще одним заходом було

створення Ж. Шираком, тодішнім прем'єр-міністром республіки - Комісії з питань національності. Головним завданням даного органу було проведення реформи в інституті надання громадянства. В січні 1988 року Ж. Ширак та М. Лонг, який обіймав посаду віце-президента уряду та був головою Комісії з питань національності презентували звіт під назвою «Бути французом: сьогодні і завтра». Даний документ вмівав в собі серію пропозицій щодо отримання громадянства молодими особами віком від 18 до 21 року, які були народжені від батьків іноземців та проживали на території Франції протягом останніх п'яти років свого життя. Того ж року, декретом № 88-24 було перейменовано Національний офіс імміграції (ONI) на Офіс міжнародних міграцій (OMI). В серпні 1989 року Парламентська Асамблея Франції приймає закон Джокса (loi Joxe) [3]. Прерогативою даного закону є роз'яснення умов, необхідних для в'їзду та проживання на території Франції. В грудні 1989 декретом № 89-912 створено Вищу раду з питань інтеграції. Головною метою створення даного органу було подальше надання (у разі потреби) прем'єр-міністру або міжміністерському комітету з інтеграції консультацій з питань інтеграції. В серпні 1991 року було опубліковано декрет № 91-829, що ускладнював умови, необхідні іноземцям для в'їзду та проживання. Так, відповідно до вищезазначеного декрету, обов'язковою умовою для в'їзду іноземця на територію Франції було надання сертифікату, що підтверджував би наявність необхідних житлових умов для майбутнього іммігранта. Загалом за час президентства Ф. Міттерана було запропоновано чимало законопроектів та прийнято не менше директив, спрямованих на посилення регулювання імміграційних процесів різного характеру. Проте, одним з головних бажань уряду залишається отримати можливість стабілізувати ситуацію в цілому. Якщо врегулювати легальний потік іммігрантів здається, хоча важким, однак можливим, то ситуація з нелегальною імміграцією завдає багато більшого клопоту, а її вирішення досі залишається примарним. Мабуть, саме тому французький уряд зосереджується на вирішенні, здавалось би більш легкій проблеми. В 1992 року Вища Рада Франції публікує звіт в якому звертає увагу на різницю між культурними традиціями французьких громадян та тими нормами і догмами, що існують в країнах іммігрантів. В лютому 1992 року прийнято закон № 92-190 відповідно до якого створювались спеціальні «транзитні зони». Основним завданням вищезазначених «зон» було розмістити затриманих в результаті порушення ними законів іноземців на строк максимум 30 днів. В червні Рада міністрів ініціює новий закон, що мав на меті доповнити попередній. Останній передбачав створення даних зон не тільки в аеропортах, як в попередньому випадку, а й в портах. Крім іншого, змінювались терміни. Строк утримання зменшувався до 20 днів. Пізніше дані норми неодноразово зазнавали змін.

В жовтні 1994 року відповідно до декрету № 94-885 було створено Центральне управління по контролю за імміграцією та для боротьби з трудовими нелегалами (DICCILEC).

Розпад Радянського союзу поклав початок третьої хвилі імміграції. 1990-ті роки знаменувались відкриттям кордонів та збільшенням потоку іммігрантів з держав колишнього союзу [7]. Багато радянських жителів не розуміли, що робити з отриманою свободою, як жити далі - жителі колишньої держави-гіганта розгубились. Одні робили вигляд, що нічого не сталося, інші - намагались вижити. Одні залишались на батьківщині, інші - віддали противагу імміграції, сподіваючись на кращу долю. Серед основних причин від'їзду були безумовно передусім економічні. Крах системи, відсутність стабільності в новостворених державах (Росія, Україна та інші країни пострадянського простору), безробіття, девальвація національних валют - всі ці чинники сприяли збільшенню потоку іммігрантів у напрямку до «старої Європи».

Наступником Франсуа Міттерана стає Жак Ширак. За час його президентства (1995–2007 рр.) структура населення республіки зазнала відчутних змін. Саме невимогливість влади та відносно м'які закони, у питанні умов отримання дозволу на проживання – породили наплив іммігрантів з бідних, малорозвинених країн [1]. Відсутність бажання якимось врегулювати питання інтеграції новоприбулих до французького суспільства значно погіршило становище, а пізніше стало однією з причин формування національного гетто поблизу великих міст Франції (наприклад, Парижу, Ліону). Загострення ситуації набуло свого апогею восени 2004 року. Цинічна політика по відношенню до іммігрантів призвела до збільшення публічних виступів. У відповідь на звинувачення Н. Саркозі (який на той момент обіймав посаду міністра внутрішніх справ Франції) у відсутності будь-якого бажання повноцінно інтегруватись до французького суспільства, розпочались масові протести молодих іммігрантів. В третього покоління нащадків іммігрантів увірвався терпець і, як наслідок, було вирішено на знак протесту палити автомобілі та трощити вітрини магазинів.

У Франції питання ксенофобії, антисемітизму та дискримінації залишаються гострими та майже неможливими для вирішення через недосконалість законодавства та відсутність спрямованої політики держави у даній сфері. В 2003 році, Вища рада з інтеграції Франції презентувала щорічну доповідь «Контракт та інтеграція: доповідь пана прем'єр-міністра», в якій йшлося про добробут молоді з неблагополучних кварталів та про надання ширших прав та свобод для жінок-іммігрантів. Бажання держави визнати іммігрантів на рівних з громадянами, спроба врегулювати дискримінаційні процеси, в тому числі й надання рівного доступу до державної служби та у сфері освіти, були визначені як пріоритетні. Влітку 2010 року офіційний Париж ініціює висилання громадян ромського походження з території своєї країни [10]. В жовтні того ж року французький уряд висунув додаткові вимоги до громадян Боснії та Албанії, щодо провадження ними безвізового режиму з ЄС. Неодноразово Францію засуджували за недотримання міжнародних норм у сфері дотримання прав людини та звинувачували у проведенні політики дискримінації. За словами П. Вейля, якщо раніше відсутність узгодженої імміграційної політики у французькій республіці не спричиняла особливих дискусій, то проблема інтеграції іммігрантів все змінила. Так, дослідники поділились на дві групи. Одні вважають, що наявність визначеної імміграційної політики (як в Німеччині або США) позбавила б французів від необхідності шукати відповіді на риторичні питання, пов'язані з майбутнім іммігрантів та стала б на заваді розвитку проблеми інтеграції іммігрантів. Інші продовжують притримуватись

думки, що Франція не потребує якихось змін, так як державні інституції (школа, армія та інші) в змозі поглинути новоприбулих іммігрантів та трансформувати їх у повноцінних громадян Франції. Якщо офіційна політика 1930 року не піднімає питання вибіркості іноземців і не робить преференцій по відношенню до вихідців з певних регіонів, то французька імміграційна політика 2010 року вже більш чітка та розгалужена. Чинник чіткості з'явився після приходу до влади Н.Саркозі в результаті перемоги його команди під час президентських виборів 2007 року. 6 травня 2007 року новим президентом стає Н. Саркозі, найбільш «жорсткий» по відношенню до іммігрантів урядовець. Серед нововведень зокрема нове трактування деяких урядових портфелів та посад. Так, питаннями іноземців призначений займатися не міністр внутрішніх справ як це було раніше, а міністр з питань імміграції, інтеграції, національної ідентичності та комплексного (солідарного) розвитку. Вісім з десяти істориків, які входили до складу Комітету історії майбутнього Національного містечка історії імміграції (CNHI) відкрито протестують проти поєднання в одному міністерському портфелі понять національної ідентичності та імміграції. Серед провідних науковців політолог П.Вейль та Ж. Нуарьєль, які присвятили багато років вивченню проблем французької імміграції. Незважаючи на масові протести наукової спільноти, бажання Н. Саркозі виявилось більш стійким, як і планувалося – дещо в імміграційній політиці було змінено. Разом з тим, багато ідей Н. Саркозі так і не вдалося втілити в життя за час свого президентства. По-перше, Н. Саркозі наголошував на необхідності обмежити кількість іммігрантів – раз і назавжди. Для цього планував скоротити потік іммігрантів з 180 тис до 100 тис на рік. По-друге, мав на меті запровадити політику вибіркової імміграції. По-третє, мав намір переглянути Шенгенську угоду, підписану ще за часів Міттеррана.

Досі залишається відкритим питання щодо спроможності успішного реформування урядом імміграційної сфери, не говорячи вже про його можливість вирішення проблем інтеграції. Досить абстрактним залишається визначення чітких меж між політикою імміграції та політикою інтеграції. Інтеграція та імміграція, хоч і термінологічно різні речі, однак споріднені та взаємозалежні. Проблема інтеграції є наслідком невдалої урядової імміграційної політики. Історично склалося, що лаїчне ставлення до віри іммігрантів та повага до їхньої мови, традицій, різноманітності культурного прояву – всі ці аспекти завжди були притаманні демократичному суспільству. Франція не стала виключенням. На протязі останніх двох століть урядовці неодноразово сподівались, що інтеграція іммігрантів стане загальнозрозумілим для іноземців, бажаючих стати французькими громадянами явищем. Сподівання на активну добровільну натуралізацію так досі й залишаються не до кінця реалізованими. Це стосується як офіційних документів, так і суспільних настроїв корінного населення.

Одночасно з прийняттям та розробкою різноманітних законів та удосконаленням вже існуючих, потрібно зазначити, що Франція – одна з небагатьох європейських країн, якій вдалося зберегти «тендітний прагматичний баланс», шляхом надання пріоритету розвитку місцевих політик замість політики інтеграції іммігрантських меншин. Однак, в 2011 році знову було зроблено ряд спроб, спрямованих на покращення регулювання процесу імміграції. В лютому 2011 року, Вища рада з інтеграції представила до уваги новий документ: «Проблеми інтеграції в школах та рекомендації Вищої ради Франції з інтеграції прем'єр-міністра щодо питань демонстрації релігійності у громадських місцях». В даному документі йдеться в першу чергу про соціальні та культурні проблеми, які виникли на території Франції внаслідок невдалої міграційної політики (в тому числі расизм, ксенофобія). Також було зазначено про необхідність проведення інтеграції, починаючи зі шкільного рівня. Нарешті уряд висловив порозуміння, що відсутність державних програм з інтеграції дітей іммігрантів призведе до ще більшого загострення проблеми у майбутньому. 12 квітня 2011 року, міністр внутрішніх справ Франції, К. Жеан, вкотре виявив бажання зменшити легальну імміграцію та врегулювати існуючі міграційні потоки, з метою створення кращих умов для подальшої інтеграції іноземців. Його провідною тезою було те, що кожне суспільство (і Франція не є виключенням) має свої межі, «межі гостинності». Інтеграція має стати метою імміграційної політики. На думку Жеана [2], для ефективного регулювання міграційних потоків, важливо інтегрувати іммігрантів попередніх міграційних хвиль. Важливо, на його думку, щоб не лише «іноземці, які приїжджають до нас почували себе добре, (як в дома), але також важливо, щоб і французи почувались комфортно у відносинах з іноземцями, які в нас живуть». Першим кроком повинна була стати гармонізація відносин. А тому знання французької мови мало вирішальне значення, адже це не тільки той мінімум необхідний для інтеграції [9], а й базова умова для гарного співіснування декількох культур в одній державі. Однак для створення позитивної, дружньої атмосфери, іммігранти також повинні мати можливість працювати в належних умовах та отримувати за це гідну заробітну плату. Тільки за таких умов, можлива повноцінна інтеграція іммігрантів у приймаюче суспільство. На разі, не всі іммігранти мають однакові можливості та рівні права.

6 травня 2012 року Франція обрала нового президента. Під час передвиборчої кампанії кандидати давали багато обіцянок, але найбільшу підтримку отримали ініціативи Франсуа Олланда. Вперше за останні 17 років до влади знову повернувся соціаліст. Хоча з іншого боку, може причина досить банальна – французи, як і інші жителі об'єднаної Європи втомилась від постійної за останні роки політики суворої економії та політики затягування пасків, яку змушені були проводити високопосадовці в надії на покращення економічної ситуації в країні. Існує думка, що своєю перемогою Ф. Олланд має бути вдячний своєму попереднику соціалісту Ф. Міттерану, за час президентства якого Франція зазнала значного покращення переважно в суспільно-важливих для громадян сферах. Говорити на сюжет міграційної політики новообраного президента поки що зарано, однак є зміст згадати надані в ході президентської кампанії пропозиції та обіцянки і проаналізувати їх можливі наслідки. Так, на відміну від свого попередника Н.Саркозі, Ф.Олланд цілком може стати «Президентом бідних», адже неодноразово озвучував своє бажання підвищити податок для багатих (тих хто заробляє більше одного млн. євро на рік до 75% і для тих, хто заробляє до

більше 450 тис. євро до 45%). Дана обіцянка вже має свої наслідки. Все більше французьких громадян, чії статки перевищують 1 млн. євро тікають з країни до більш лояльних. Хоча, навіть не зважаючи на втечу багатіїв, навряд чи варто сподіватись на відчутне пом'якшення імміграційної політики. Ф. Олланд схиляється до думки, що деякі пропозиції його попередника Н.Саркозі були слухними (наприклад, зменшення кількості іммігрантів, яких спроможна поглинути країна). З іншого боку, Олланд неодноразово наголошував про своє бажання створити нові 150 тисяч робочих місць саме для молоді, позиціонуючи себе ще і як «Президент молоді». Незрозуміло чи дана пропозиція охопить всі верстви населення і чи зможе держава на не лише на офіційному рівні заохотити роботодавців приймати на роботу колишніх іммігрантів, надаючи їм такі самі права й свободи, як корінному населенню...

Що стосується проголошених змін, то Ф. Олланд пообіцяв внести зміни до існуючого законодавства та дозволити голосувати іммігрантам, які прожили легально більше 5 років на території Франції. Останнє до речі, було однією з 110 пропозицій Ф. Міттерана в 1981 році. Однак, для реалізації даної пропозиції на законодавчому рівні необхідно вносити зміни до Конституції на рівні Національної Асамблеї або шляхом проведення референдуму. Одночасно, на запити Н. Саркозі під час дебатів в травні 2012 року чи планує Олланд щось кардинально міняти в імміграційній політиці, останній продовжує змінювати тему, відмовляючись говорити про якісь конкретні зміни. Саме через таке бажання залишитись при своїй думці, Саркозі звинуватив Олланда у «лаїчному» відношенні до імміграції. З іншого боку, Олланд пропагує соціальну рівність, при цьому не наголошує в чому саме полягає ця рівність: в зрівнянні прав між чоловіками та жінками, між корінними громадянами та іммігрантами, між багатими та бідними? Головне питання полягає в наступному: чи наслідуватиме Ф. Олланд політику свого попередника Н. Саркозі.

Отже, на початку другої хвилі імміграції ХХ століття, політика французького уряду стосовно іноземців була послідовною: спочатку мінімальний контроль через високу необхідність робочих рук, пізніше – запровадження вибіркової інтеграції. У період з 1945 по 1975, кількість іноземних резидентів на території республіки збільшилась в два рази, перетворившись з 1,7 млн. до 3,4 [4]. Зміни в геополітичному просторі вимагають внесення змін до сфери імміграційної політики, зокрема щодо запровадження дозволів на тривале проживання, дозволів на роботу та у питаннях надання громадянства через натуралізацію. Загальна глобалізація ставить під питання можливість виключень запровадження жорстких санкцій по відношенню до одних іммігрантів та не до інших. Поліція та префектури більше не можуть керуватись, як колись на початку ХХ століття лише положенням про відсутність з боку іммігранта загрози для політичного або соціального порядку. Відносини держави і іноземців залишаються складними. Прослідковується дискримінація та неофіційний расизм на всіх рівнях суспільних відносин між громадянами та іммігрантами, між іноземцями та державою. В залежності від того, ким та звідки є особа, вона може претендувати на певну роботу, в певному місці. Не важливо, яку освіту іммігрант отримав, які знання має, що вміє; в першу чергу звернуть увагу на його або її расу та поцікавляться походженням. Моніторинг закордонних сайтів, що спеціалізуються на питаннях імміграції та інформація викладена на них, викликає подив. У формулярі по пошуку роботи не соромляться зазначити пункт стосовно раси, кольору шкіри та релігії.

В 1991 році, вийшла цікава збірка Домініки Шнаппер [14], дочки славнозвісного французького філософа, соціолога та політолога - Раймонда Арона, яка проводить паралелі між невдалою імміграційною політикою та іншими публічними політиками країн ЄС. Так, на її думку, невдала інтеграція іммігрантів ставить під пряму загрозу визначення національної ідентичності, та, як наслідок, може призвести до політичного колапсу. Саме тому, Франція поставила собі за ціль асимілювати всіх іммігрантів, які є на її території, однак, сьогодні, як і минулого століття, питання інтеграції так і залишається не вирішеним, проте залишається надзвичайно актуальним та є необхідною умовою для подальшої успішної реалізації політик в інших галузях. Вирішення проблеми інтеграції іммігрантів дозволить одночасно зменшити тиск на інші сфери державної політики: економічній, соціальній, візовій, оборонній політиці та політиці безпеки. Серед допоміжних заходів, спрямованих на вдосконалення політики подальшої інтеграції іноземців було запроваджено спеціальні безкоштовні курси для покращення знання французької мови, поглиблення розуміння цінностей республіки та для підвищення загального рівня обізнаності іммігрантів. Однак, не зважаючи на спроби уряду поліпшити ситуацію, що виникла, окрім «побутових» проблем, справа далі не рухається. Так, наприклад, не дивлячись на демократичний розквіт Європи та держав-учасниць ЄС зокрема, залишається складним знайти відповідь на доволі просте питання: на скільки високий показник іммігрантів, які насправді беруть участь у політичному житті держави?

Імміграційна політика залишається однією з пріоритетних для французького уряду. Проблеми пов'язані з адаптацією імміграційної політики є такими ж важливими для вирішення, як запровадження економічних реформ та регулювання політики безпеки та оборони. Для подальшої інтеграції іммігрантів у суспільство, замало вносити зміни на законодавчому рівні, недостатньо пропагувати бажання про зміни, для справжніх зрушень потрібно більше зусиль з боку всіх ланок суспільства. Влада повинна зробити обіцянки легітимними, задекларувавши проголошені раніше зміни на папері у вигляді офіційних документів.

Джерела та література

1. Архів Національного інституту європейської статистики та економічних вчень. – Режим доступу: http://www.insee.fr/fr/themes/tableau.asp?reg_id=0&ref_id=NATTEF0216
2. Архів Парламентської асамблеї Ради Європи. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/Mainf.asp?link=/Documents/Records/2010/F/1010071000F.htm>
3. Архів Парламентської асамблеї Франції. – Режим доступу: archives.assemblee-nationale.fr/
4. Atlas de l'immigration. – Paris: Autrement, 2002.
5. Berstein S. et Milza P. Histoire de la France au XX siècle. – Bruxelles: ed. Complexes. – 2008

6. Communiqué de Conseil des ministres de 4 avril 1984.
7. Grinblat J. L'Atlas des migrations. - Le Monde // Hors-série, 2008-2009, p.8-9
8. Lacoste Y. Dictionnaire Géopolitique. – Paris: Flammarion, 1993.
9. La France reticente nouvelles discussions a propos des visas. – Режим доступу: <http://www.euractiv.fr/visas-france-reticente-nouvelles-discussions-article>
10. Le parlement européenne demande a Paris de suspendre les expulsions de roms. – Режим доступу: http://www.lemonde.fr/societe/article/2010/09/09/le-parlement-europeen-demande-a-paris-de-suspendre-les-expulsions-de-roms_1408845_3224.html
11. Les nouvelles maisons pour les SDF. - La tribune. - 24 Janvier, 2007.
12. Noiriel G. Immigration, antisémitisme et racisme en France (XIX –XX siècle). Discours publics, humiliations privées. – Paris: Fayard, 2007, p. 717.
13. Weil P. La France et ses étrangers. – Paris: Gallimard, 2008.
14. Schapper D. La France d'intégration. – Paris: Gallimard, 1991.

Слета И. С. Сдвиги в правительственной иммиграционной политике Франции на рубеже XX-XXI веков

Статья посвящена современной иммиграционной политике во Франции. Проанализированы изменения на законодательном уровне за время президентства Франсуа Миттерана, Жака Ширака, Николя Саркози, также рассмотрены возможные изменения данной политики новоизбранным Франсуа Олландом. Миграция – это сложный многоэтапный процес. В эпоху глобализации и научно-технического прогресса взвешенная миграционная политика – это залог успеха страны на международной арене. Как и в начале XIX века, Франция остается одной из наиболее востребованных стран для мигрантов. Однако, несмотря на бесспорный опыт Республики, часто ее политика в данной сфере воспринимается неоднозначно.

Ключевые слова: иммиграционная политика, геополитика, интеграция, Франция.

Slota I. S. Changes in parliamentary immigration politics in France at the turn of the XX –XXI centuries

Article is devoted to contemporary immigration situation in France. The short analysis of parliamentary politics during the presidency of François Mitterrand, Jacques Chirac, Nicolas Sarkozy and the probable of François Hollande is made. Migration is a complex multistage process. In the era of globalization and scientific and technological progress deliberated migration policy is considered to be the key to the country success on international arena. As at the beginning of XIXth century, France remains one of the most popular countries for migrants. However, despite the undeniable experience of the Republic, its policy in this area is often perceived ambiguously.

Keywords: immigration policy, geopolitics, integration, France.

УДК 930.85.008

О. О. Салата

РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ КОНФУЦІАНСТВА В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТОВОМУ ПРОСТОРІ

У статті розкриваються умови реалізації ідей конфуціанства у Китаї та країнах Азіатсько-тихоокеанського регіону. Показано процеси історичного розвитку Китаю на сучасному етапі, що відкрили життєздатність основних цивілізаційних структур і принципів. Виявлено, що прогрес Китайської Народної Республіки на всіх напрямках зумовлений, підтриманий і забезпечений філософією її населення – конфуціанством, став глобальним проектом сучасного світу. Визначено вплив ідей конфуціанства на суспільні процеси та соціально-економічний розвиток країни.

Ключові слова: конфуціанство, традиційна культура, самоідентифікація, глобальна інтеграція, суспільні процеси, соціально-економічний розвиток.

Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток країн сучасного світу залежить від уміння достойно влитися у процес глобалізації. Виклики сучасності ведуть до переосмислення проблем, які людство створило протягом багатьох віків. Найважливішим у цьому контексті є невизначеність долі нашої цивілізації у майбутньому. Внаслідок багатовікової зневаги до людського життя, суспільних цінностей та ресурсів планети людство страждає від численних погроз: тероризм, «зіткнення» різних філософських культур, ігнорування прав людини, економічна нерівність, расова дискримінація, ідеологічний екстремізм, релігійна нетерпимість, соціальна несправедливість, екологічний дисбаланс та ін. Ці глобальні теми спонукають різні науки, зокрема й історичну до дослідження, зміни мислення, внаслідок чого, людство має усвідомити свою роль і обов'язки у глобальному світі.

Складності суспільно-політичного розвитку ставлять перед істориками завдання вивчення потенціалу кожного народу, національних духовних культур з метою прагматичного його використання у вирішенні універсальних проблем сучасності. На нашу думку, саме те, що ми зазвичай ігноруємо в розвитку будь-якої держави і суспільства повинно стати основою їх потенціалу. Кожна країна, її народ має власні духовні традиції, які допомагають становленню і розвитку суспільства. Показовим у цьому плані є китайське суспільство, в основі існування та розвитку якого лежать духовні корені давніх традицій.